

SLOVENE

Štev. 199. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dverko nad tiskarno).
Z uradnikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 1. septembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petična (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
30 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona štev. 188.

Ljudsko delo.

Ni še dolgo, odkar je bila socialna demokracija najbolj ponosna na svoje geslo: Proletarci vseh narodov, združite se! Naravnost je obljubovala svojim pristašem, da pride dan, imenovan „veliki kladeradač“, kakor se je izjavil Babel, in takrat bo konec vse sedanje človeške družbe, in socialistični voditelji bodo vzeli vesoljni svet v posest ter bodo ustanovili novo državo, v kateri bo človeštvo srečno brez siromaštva, bolečin in nesreče.

Vsa socialnodemokratska teorija sloni ravno na tej dogmi, na veri v gotovost tega internacionalnega združenja in možnosti komunistične države. Če socialna demokracija to zataji, potem naj podobe Marxa in Engelsa le vun postavi iz svojih društev, ker je v nasprotju z njima.

In to so storili v Amsterdamu. Tam je rdeča internacionala sklenila, da ne kaže prirediti generalnih stavk. Babel sam je nehote priznal, da splošne stavke ne kaže priporočati delavstvu. — Samo delne stavke so priporočljive, kjer so pogoji ugodni, to se pravi po naše, kjer ljudje verjamejo socialnodemokratskim voditeljem.

S tem je socialna demokracija izgubila za delavce pomen velike svetovne sile, ki bi mogla še kdaj svet pretresti v njegovih težnjah. Kajti to, kar more še dati socialna demokracija delavstvu v resnici koristnega, to dobi delavstvo danes tudi že v drugih organizacijah za manjše stroške. Ali se je delavstvu izplačalo, da je zložilo na milijone denarja za socialnodemokratske blagajne, iz katerih se redijo „voditelji“, ako pa morajo za to izvedeti, da je nemogoče to, kar so jim obljubovali, ko so jih vabili k plačevanju strankarskega davka!

Dalje socialna demokracija tudi nima več one svetovne enotne organizacije, ki bi res imela značaj velesile. Pokazalo se je, da je

n. pr. med francoskimi in nemškimi socialistimi demokrati velik načelen razloček. Francoska socialna demokracija divja edino le proti cerkvi, proti buržoaziji pa ne, ker je sama postala buržoazijska, ko je dobila v roke politično moč. Jaurès in Millerand sta danes po mišljenju teka buržoazije, kakoršne Babel še vedno na Nemškem pobija. — Sklepi na internacionalnih shodih proti revizionistom imajo le teoretično vrednost, kajti praktično postaja vsa socialna demokracija revizionistiška.

Med tem, ko pada važnost socialne demokracije za delavski stan, pa raste važnost krščanskih organizacij in čisto strokovnih zvez brez socialnodemokratske protikršćanske primesi.

Dokaz temu nam je katoliški shod v Rezzu, kjer so vsi nemški katoličani odobrvali stremenje krščanskega delavstva. — Dokaz temu nam je zdaj tudi velikanske zborovanje severnoitalijanske krščanske demokracije v Marianu v milanski škofiji. Tu je bilo okoli 10.000 zborovancev, in kar je posebno važno: Na tem shodu sta govorila glavni urednik lista „Osservatore Cattolico“ odvetnik Meda in milanski nadškof kardinal Ferrari. Ravno zdaj, ko so zagnali liberalci krik, da je papež nastopil proti krščanski demokraciji, so nam važne besede kardinala Ferrarija, ki je vedno smatral socialno delo kot bistven del cerkvenega delovanja. Izjavil je, da bo cerkev vedno podpirala pošteno organizacijo delavskih stanov v smislu enciklik papeža Leona XIII. in da se raduje nad uspehi krščanske ljudske organizacije.

Tako raste krščansko ljudsko gibanje. In če danes vprašujemo po uspehih, moramo reči, da delavstvo v primeri z velikimi denarnimi žrtvami ni doseglo od socialne demokracije zaželjenega uspeha in ga tudi nima pričakovati od nje. Bodočnost in rešitev socialnega vprašanja

leži v krščanskem ljudskem delu!

Rusko-japonska vojska.

Ali se je pričela odločilna bitka?

Angleški listi pišejo: Še vedno se ne more konstatirati, ali so veliki boji, ki se sedaj vrše na Ljao ravnini, začetek velike odločilne bitke ali ne. Dejstvo je, da se udeležuje bojov vedno več čet in da se Japonci vedno bolj poizkušajo približavati Ljaojanu.

Se dve ruski poročili o bojih 26. in 27. avgusta.

Peterburg, 31. avgusta. „Novoje Vremja“ poroča iz Ljaojana, da je dobil vzhodni kor v noči od 26. na 27. avgusta nenadno povelje, naj zapusti svoje pozicije ter odide proti Ljaojanu. To povelje je bilo tem bolj nepričakovano, ker so Rusi 26. avgusta odbili vse japonske napade ter ob 5. uri zvečer že pričeli napadati. To povelje je povzročilo položaj Heršelmanove divizije, ki je stala severno od imenovanega kora ter je imela vsled japonske premoči znatne izgube. Dne 28. t.m. so Japonci prodirali na celi črti. Kitajsko prebivalstvo beži iz Ljaojana z ženami in otroci.

O zadnjih bitkah, o katerih smo poročali v soboto v brzojavkah, sedaj obširneje piše „Rusj“:

Dne 25. avgusta je bila bitka pri Tunsipu. Japonci so začeli streljati ob 5. uri zjutraj. Ruski topovi niso odgovarjali. Japonska pehota je nekočkrat poizkusila prodirati, a vsakokrat so jo zapodili nazaj izvrstni streli dveh kozaskih stotnij, ki sta bili skriti v zakupu. Ves čas so Japonci streljali na vas Tunsipu in okoli nje, ker so mislili, da je tam ruska rezerva, ter so razbili celo vas. Okoli 8. ure zjutraj so se dvignili Japonci z dvema praporoma, in kozaki so se pričeli umikati. Japonci so zasipavali s krogliami ves kraj, kjer so se hoteli kozaki umikati, a ker kozakov v zakupu niso videli, jih tudi zadevali niso, dokler niso kozaki prišli vun iz zakupa. Tu je granata častniku Olivu pretrgala konja na pol, a on je vstal brez škode. Padlo je

20 kozakov. Za kozaki je stopila v bitko naša pehota s topništvom, ki je Japonce potlačila nazaj in zopet vzela prejšnje postojanke. Devet baterij po šest topov je streljalo na naše. Prednje vrste so večkrat napadle z bajonetom. Ves dan smo vzdrževali svoje postojanke in šele na večer smo zapustili prednje ter se zavarovali v glavnih.

Dne 26. avgusta so na vse zgodaj obnovili kanonado, namerjeno najbolj na Ljandjansan. Naše topništvo se je oba dneva držalo zmagovito. Po došlih poročilih so morali Japonci uničiti 32 svojih topov, da niso prišli v roke Rusom.

Vse tri divizije armade Kurokijeve, ki so se udeležile te bitke, so bile odbite. Kuroki je bil nameraval, da Ruse potisne nazaj do Ljaojana.

Uradno japonsko poročilo o bojih dne 25. do 27. avgusta.

Londonsko japonsko poslanstvo je dobilo o bojih, ki so se vršili v bližini Ljaojana od 25. do 27. avgusta, naslednje uradno poročilo iz Tokia:

Dne 25. avgusta smo prodirali v smeri proti Ljaojanu proti gorskim sovražnikovim pozicijam; 23 milj južno od Ljaojana smo zadeli na sovražnika. Boj je trajal do noči ter se je razvil v pravcato bitko. Došlo je do bajonetnega boja. Japonskemu središču se je končno posrečilo, z bajonetnim naskokom pešcev vzeti rusko stališče, a desno in levo rusko krilo sta nadaljevala z odločnim odporom. Dne 26. avgusta smo zopet pričeli z naskoki, a ta dan nismo mogli doseči nobenih uspehov. Šele pozno na večer je japonsko desno krilo vrglo po krvavem boju levo rusko krilo nazaj ter zaplenilo osem topov. Dne 27. avgusta so vsi japonski oddelki zopet pričeli z bojem. Ta dan je bil najbolj krvav, razvila se je morilna bitka, v kateri se je na obeh straneh bojevalo s preziranjem smrti. Mrtvi in ranjenci so pokrivali bojišče. Morali smo opetovano naskočiti, predno se nam je posrečilo prodreti ruski bojni red. Vedno in vedno so se sovražne čete iznova koncentrirale. Pri zahodu sonca so bile vse ruske pozicije v japonskih rokah. Japonci so izgubili približno 2000 mož. — Istočasno sta korakali ostali japonski armadi

LISTEK.

Slike iz Lurda.

(Dalje.)

IV.

Bureau des constatations.

Postopanje v zdravniškem uradu je strogo objektivno in natančno.

Če se kdo zgleda kot zdravljeno, vpraša se najprej za zdravniško izpričevalo. Bolniki, katere privlačajo romarski vlaki, imajo namreč vedno izpričevala tistih zdravnikov seboj, ki so jih lečili. To spada v organizacijo teh romarskih vlakov. Romarski voditelji zahtevajo od vsakega bolnika, ki ga sprejmejo, da ima izpričevalo tistega zdravnika, ki ga je zdravil.

Zdravniški zbor torej pregleda najprej zdravniško izpričevalo. Potem se prične natančno izpraševanje dotičnega bolnika ali ozdravljenca o vseh okoliščinah njegove bolezni in ozdravljenja. Ravnotako izprašujejo vse osebe, ki so z dotičnim bolnikom imele opraviti do zadnjega časa — osobito „dames hospitalières“ in „brancardiers“, to so osebe, ki so bolniku stregle na popotovanju v Lurdu

in v Lurdu samem, ravno tako osebe, ki so bile priče bolezni in ozdravljenja bolnika ter člani njegove rodbine, če so v Lurdu navzoči. Potem se v posebni sobi, pristopni izključno le zdravnikom (a tem brez izjeme) izvrši natančno neposredno preiskanje dotične osebe po navzočih zdravnikih.

Uspehi vseh teh raziskavanj se vzamejo na zapisnik.

Toda če bi kdo mislil, da je s tem delovanje zdravniškega urada končano, se zelo moti. To je le začetek.

Dokler ozdravljeni ostane v Lurdu, se ima vsak dan predstaviti zdravniškemu zboru. Potem pa, ko odpotuje, potem korespondence natančno zasledujejo vse okoliščine. Odslej, do svoje smrti, stoji ozdravljeni („le miraculé“ ali „la miraculée“) takorekoč pod stalnim nadzorstvom zdravniškega urada v Lurdu, ki se vedno natančno informira o zdravstvenem stanju dotične osebe. Informira se pa sevé zlasti tudi o bivši bolezni in vseh okoliščinah, da se prepriča o zanesljivosti zgoraj označenih zdravniških izpričeval in izpovedb priči.

Skratka: Postopa se s tako natančnostjo, da večja sploh ni mogoča. Noben

zdravnik, niti žid ali framon, ni mogel do danes prerokati absolutne vestnosti in natančnosti vseh preiskavanj, ki se izvrše po zdravniškem uradu v Lurdu. Kako tudi — ko je vsakemu židu in framonu celega sveta vsigdar prosto, udeleževati se vseh dotičnih raziskavanj in ko se vse vrši pri celim dnevu, pod kontrolo javnosti, pred celim civiliziranim svetom, in ko vse poslujoče zdravnike vodi zavest, da najmanjši prestopok zoper vestnost ali natančnost, da rekel bi najmanjša breztaktnost, more dati povod za najhujša očitanja zoper poštenost in znanstveno kapaciteto udeleženih zdravnikov!

Vsi ti zdravniki, brez izjeme, četudi so nasprotniki verskemu naziranju v obče in osobito katoliškemu, vedó in glasno priznavajo, da se gre tu v Lurdu za dogodke in prikazni posebnega značaja, stoječih izven vseh rezultatov znanstvenih raziskavanj vseh klinik vesoljnega sveta.

Četokrat se oglasijo v zdravniškem uradu bolniki le v ta namen, da se konstatuje bolezen. V tem slučaju se sevéda stavi od strani zdravnikov le diagnoza in zabeleži na zapisnik. Te diagnoze so sevé največje

važnosti, ako dotični bolnik v Lurdu ozdravi, kajti potem je zdravniški zbor v stanu, neposredno konstatirati bolezen in zdravljenje, z absolutno znanstveno objektivnostjo in sklepčnostjo.

Na ta način je bilo v mnogih slučajih mogoče, nabaviti fotografije bolnikov pred in po ozdravljenju. Te fotografije so dokumenti največje važnosti in omenil sem zadnjič par takih dokumentov, ki so za vsacega vidni v „bureau des constatations“.

Zapustil sem predvčeršnjim zvečer Lurdu, po desetdnevnem bivanju tamkaj. Vsak dan prebil sem [po več ur v zdravniškem uradu. Neizbrisni so vtiski teh ur. Delovanje zdravnikov v Lurdu je konsekvantno iskanje nadnaravne resnice, ki je baš radi tega tako pretresujoče, ker se vrši popolnoma naravnim potom, s sredstvi človeškega razuma in človeške izkušnje, ob roki pravil ravno tiste znanstvene stroke, ki je po svoji naravi „materijalistična“ par excellence.

Genova, 30. avgusta 1904.

Dr. Ivan Susteršič.

pod Okum in Nodrom proti Anšančanu. odkoder so se Rusi brez odpora umaknili. Japonci so umikajoče Ruse zasledovali. Rusi so v neredu (?) bežali proti Ljaojanu. Na begu jim je zadajalo japonsko topništvo velike izgube. Japonci so dobili mnogo ruskih voz.

Se nekaj ruskih poročil o bojih 30. avgusta.

Peterburg, 31. avgusta. (Uradno.) Generalni poročnik Saharov brzojavlja o bojih 30. avgusta: Buj je trajal od mraka ter ponehal šele ob 9. uri zvečer. Naše čete so se borile zelo pogumno. Poročilo, da je portarturska posadka odbila 26. avgusta vse napade, so čete vzprejale z največjim veseljem ter jih vzpodbujale, da bi posnemali svoje tovariše. Naše izgube še niso določene, vendar pa se ve, da so velike. Iz števila na zdravniško postajo došlih ranjencev sklepamo, da smo izgubili do 3000 mož. Tudi sovražnik je imel znatne izgube.

Peterburg, 31. avgusta. Ruska brzojavna agentura poroča iz Mukdena z dne 30. avgusta: Kakor poročajo, se bi je od dne jutraj pri Ljaojanu ljut boj. Vsaj japonski poizkusi, obiti naša krila, so se izjalovili. Sovražnik je izgubil baje nad deset topov. Posameznosti še niso znane.

Peterburg, 31. avgusta. Ruska brzojavna agentura brzojavlja iz Mukdena z dne 31. avgusta, ob 4 uri popoldne: V zadnji noči je šel tu mimo proti severu železniški vlak z nad 200 v boju pri Ljaojanu dne 30. avgusta vjetimi Japonci. Drugi vlak pričakujemo. Japonci so večkrat naskočili na bajoneti, a so bili odbiti na celi fronti. Sovražnik je imel velike izgube in je izgubil 40 topov. Naše izgube še niso znane.

Angleška poročila o bojih v torek, 30. avgusta.

pravijo: Ob 5. uri jutraj se je pričela bitka. Od 5 do 9 ure je deževalo japonskih šrapnelov. Bil je velikanski prizor! Japonci so streljali z vsemi topovi najprej na en kvadrat zemeljske površine, potem pa zopet na druge! Kljub temu Rusi od tega ognja nimajo velikih izgub. (Morda so Japonci streljali na točke, kjer ni bilo Rusov.) Nato je sledilo splošno japonsko prodiranje. Pričakovati je, da bodo Japonci v sredo jutraj v položaju napravili splošen napad svoje infanterije. Rusi so se bojevali z veliko odločnostjo, saj je mnenje ruskega generalnega štaba, da se more napraviti iz Ljaojana drugi Port Artur. Utrdbe Ljaojana so izborne, živili je dovolj, a Japonci so mnenja, da je z Anšančanom izgubljena najboljša odpora točka Ljaojana, ter je obramba mesta sedaj skoro nemogoča. V dolini reke Ljao so japonske čete dalje proti zahodu operirale neodvisno od velikega boja ter izkušale priti Rusom za desno krilo. (Saharov je že poročal, da so to Rusi na desnem krilu preprečili. Ured) V prejšnjih bojih so Rusi izgubili 20 topov. V krogu 14 kilometrov obdajajo Rusi na višinah od železnice do gornjega toka reke Taitih mesto Ljaojan v oddaljenosti 7 km. od mesta. Nemški polkovnik Goedke odločno pobija mnenje, da bo Ljaojan za Ruse drugi Sedan. Na vzhodni fronti se je japonsko prodiranje ustavilo.

(Menda vled Saharovih uspehov na desnem ruskem krilu na zahodu. Podrobnih poročil z dne 30. avgusta od vzhodne strani še ni. Japonci bodo gotovo na tej strani istočasno z oddelki na zahodni strani pričeli z novimi napadi. Menda vendar ne bodo resnične vesti, da je na vzhodni strani Kuroki že prodrl do železnice in da čaka; saj neko zgoraj priobčeno poročilo iz Peterburga trdi, da so se ponesrečili vsi japonski poizkusi obiti ruska krila.)

Neverjetne vesti iz Rima.

Rim, 31. avgusta. Kuropatkin je obkoljen od treh strani. Železnice proti severu je zasedel Kuroki, ki operira na vzhodu; Kuroki je odposlal dve diviziji, da preprečita, da ne bi došle Rusom na pomoč čete iz Mukdena. Kuropatkinov položaj je obupen. Iz Peterburga poročajo, da je Kuropatkin prosil dovoljenja, da bi se smel še pravočasno umakniti proti Mukdenu in baje je res del ruske armade zapustil Ljaojan. (Neki pariški dopisnik dementira vesti, da bi bili Rusi že zapustili Ljaojan.)

Francosko mnenje.

Pariz, 31. avgusta. Ludovik Naudou, dopisnik „Journala“, brzojavlja 30. avgusta ob 8. uri jutraj iz Ljaojana: Tu kroji zelo važne vesti. Nekateri pričakujejo Japoncev od zahoda, ki bi napadli rusko desno krilo. (To se je tudi zgodilo.) Dalje še poroča, da se brčkone Kuropatkin ne bo umaknil v Mukden in Tielin, ampak se spusti v odločilno bitko.

Angleško poročilo o boju v sredo dne 31. avgusta. — Velika bitka se nadaljuje?

Ljaojan, 31. (Reuterjev urad.) Bitka se nadaljuje, vendar streljanje topov ni tako silno, kakor včeraj. Japonci poizkušajo obiti levo rusko krilo. Na obeh straneh stoji v boju skoro vsa vojna moč s približno polmilijona borilcev.

Odbiti japonski napad na Port Artur.

Cifu, 30. avgusta. Danes sem došla številka »Novega Kraka« od 26. t. m. poroča o boju za Port Artur sledeče: Po tridnevnem ljutem napadanju so počili Japonci 23. t. m. do večera. Proti 11. uri so napadli močno utrdbo »Zaredoutik« na ruskem desnem krilu. Plazeč so se približali trdnjavi ter jo napadli, toda so se morali umakniti pred ruskimi streli. Le en oddelček je pridrl čez trupa svojih tovarišev do utrdb, a se je moral umakniti pred ruskimi bajoneti. Medtem so dobili Japonci pomoč ter ponovili napad. Morali so se zopet umakniti. Tudi tretji japonski napad se je ponesrečil. Japonci so baje izstrelili granate za napadajočimi četami, da jih opomnijo na njihovo dolžnost, umreti ali smagati. Naslednjega dne na vse zgodaj se je unel boj med topništvom. Kapitan Lebediev, ki je zapovedoval mornarjem, je stoječ na sidu s samokresom ustrelil več ko 20 Japoncev. Plezaje čez človeška trupa so poizkušali Japonci prelesti zidove. Pri tretjem napadu je ubil Lebediev kos granate. General Garbatovski, ki ni spal že 6 dni, je vodil rusko streljanje. Japonske kroglice so napravile utrdbi mnogo škode, tako da je general Garbatovski zapovedal umakniti se v jarko. Ob 10. uri jutraj so postavili Japonci svoje gorske topove na kraj, kamor so Rusi uspešno streljali. Proti popoldneu so Rusi opazili dva japonska oddelka, katera sta se morala umakniti pred ruskimi streli. Ob 2. uri popoldne so pričeli Japonci s 12 topovi prodirati proti Puličenu. Proti 6. uri zvečer so odbili Rusi zopet obupen japonski napad. Stotnik Stanislavski je z uspehom udel z majhnim oddelkom iz utrdb, da prežene japonske baterije. List ne poroča nič, če so si Rusi vzdržali na griču. Japonci so na polju pred Lujizinem zalivom nastavili mnogo topov.

London, 31. avgusta. »Daily Telegraph« poroča iz Cifu: Radi ruske naredbe, da dobe ruske utrdbे nove številke, je težko označiti položaj nasproti si stoječih čet. Gotovo je, da se je velik japonski napad ponesrečil, ker Japonci niso mogli predreti tam trdnjavskega kroga, odkoder bi se lahko polastili vseh utrd. Na obeh straneh streljajo topničarji izvrstno. Kakor hitro se prikažejo na kakem priču ljudje, že prično padati projektili. Zadnje japonsko prodiranje je bilo podobno poletu kobilic. Japonci so gazili po krvi ter deli ruskim bajonetom nasproti. Mnogo Japoncev je popadalo pri napravljanju napadov; kakor hitro pa je kdo padel, stopil je drug na njegovo mesto ter nadaljeval začetno delo. Ko so stopili Japonci na ramena svojih tovarišev, da bi vdrli v trdnjavo, napadli so jih Rusi z bajoneti. Ko so se vojaki zmučeni zgrudili na tla, korakale so čez nje nove boreče se čete.

London, 31. avgusta. V nekem boju za vtrdbo 1 so bili Japonci in Rusi tako gosto pomešani, da niso mogli rabiti nobenega orožja. Zato so se bodli z bajoneti v vratove, obraze in ramena. Mnogim so glave skoraj popolnoma odrezali. Med to moritvijo pa so grozovito gromeli topovi. Povelja so dajali le z znamenji. »Novi Kraj« poroča, da so bili med japonskimi mrtvci tudi dečki in sivolasi starčki. Dobro poučeni krogi v Cifu priznavajo, da so Rusi odbili napad. Pritožujejo pa se, da Rusi oborožujejo Kitajce ter jih pošiljajo proti Japoncem.

Peterburg, 31. avgusta. V generalnem štabu pripisujejo japonske neuspehe pred Port Arturjem ne le dobrim utrdbam, ampak tudi številu posadke. Potemtakem bi bilo v Port Arturju več Rusov, nego se je mislilo. Carjev ukaz, da se zaračuna moštvo v Port Arturju vsak mesec za celo službeno leto, je naredil tu globok vtisk, ker ravno tak ukaz je izšel ob enajstmesečnem obleganju Sevastopolja.

London, 31. avgusta. General Steselj je izrekel svojim junaškim vojakom carjevo zahvalo. Ponoči pobirajo s pomočjo električne luči mrtvece. Med mrtvci so našli še mnogo umirajočih. Japonci dobivajo še vedno pomožnih čet ter se pripravljajo, da napad ponovijo.

Berolin, 31. avgusta. »Marinerundschau« poroča o vprašanju, zakaj Japonci napenajo vse moči, da se polaste kakor hitro mogoče Port Arturja: »Ako se Rusom posreči, dospeti z močnim balističnim brodom na bojišče ter združiti še ostanke prvoga brodom, ali pa ako izgubi japonsko brodom, se med tem dve bojni ladji, preganljali bodo Rusi japonske brodom. Tako ne

bi mogli dobivati Japonci nobenih pomožnih čet in brez njih ne morejo Japonci upati na trajen uspeh. To Japonci dobro vedo in zato tudi poizkušajo, zavzeti čim preje Port Artur in tam se nahajajoče ostanke prvoga ruskega brodom.

Portarturski vodovod v japonskih rokah.

Iz Tokia poročajo: Japonci so dobili v roke portarturski vodovod.

Kdaj bodo Japonci poročali o padcu Port Arturja?

London, 30. avgusta. Tajnik japonskega poslanstva je izjavil danes popoldne, da bo uradno poročilo o padcu Port Arturja izdano šele tedaj, ko bo mesto z vsemi utrdbami vred v japonskih rokah ter bodo vsi boji končani. Do tedaj pa bo japonska vlada molčala o vseh dogodkih pred trdnjavo. Na vprašanje, kdaj je pričakovati tega poročila, je odgovoril: »Vkljub vsem ruskim naporom je kmalu pričakovati padca. To vprašanje se bo odločilo v nekaj dneh.« (1?)

Vročina v Mandžuriji.

Nemirovič Dančenko piše v »Ruskoje Slovo« o mandžurski vročini: »Kaka vročina! Bil sem v takem časi v Maroku. Transkavkaziji in Perziji, toda nikjer ni vladala taka vročina. Največja sovražnika teh pokrajin sta solnce in nebo. Dočim pripeka solnce z jasnega neba z vso močjo, je pod našimi nogami vse pekoče in suho. Ako se z roko nasloni kdo na kako skalo, se opeče. Mnogo jih pade v taki vročini v nezavest. Pred kratkim so morali v taki vročini še hoditi vojaki obloženi z vso prilago. Opazovati je le treba vojake pred bitko. Vsi so zmučeni od vročine in slabotni, toda svojih pozicij ne smejo zapustiti. Niti žeje si ne smejo pogasiti, ker bi drugače izdali svoje tovariše čudečemu sovražniku. Mnogo vojakov zadene solnčarica.

Ruske mobilizacije.

Berolin, 31. avgusta. »Berl. Tagbl.« poroča iz Peterburga: Zadnje čete 1. vojn. kora so že tudi došle. Knezu Hlkovu se je posrečilo, da se vsak dan še več vlakov pelje po sibirski železnici. Za 6 sibirskim korom se takoj odpelje 4 divizije donskih kozakov, katere je že car inšpiciral. V Peterburgu je ljudstvo zelo navdušeno.

Peterburg, 31. avg. Osmi armadni zbor iz odeškega okraja, obstoječ iz 14 in 15 divizije s topniškimi brigadami, bo odposlan na bojišče.

Mimosa.

Pariz, 31. avgusta. Paniko, ki je nastala v oddelku padlega generala Rutkovskega, je povzročila japonsko streljanje. Rumeno kožci so namreč prvič streljali z »mimoso«, katere učinek je bil strahovit.

Ruski vojni stroški.

Neki ruski gospodarski list trdi, da je bilo v prvih šestih mesecih 257 $\frac{1}{2}$ milijona rubljev vojnih stroškov. Za nadaljno bojevanje bodo Rusi porabili 200 milijonov tujega in 150 milijonov rubljev domačega posojila. Tako so pokriti stroški za 16 mesecev. Skupnih stroškov bo 770 milijonov rubljev.

Novo rusko brodom.

London, 31. avgusta. Pod vodstvom admirala Avellana in velikega kneza Alekseja je ruska admiraliteta izdelala načrt, kako se stvari novo brodom.

Iz Koreje.

London, 31. avgusta. Iz Seoula poročajo, da je v južni Koreji razsajal močen vihar. Povodnji so uničile mnogo poljskih pridelkov ter trpi sedaj prebivalstvo veliko pomanjkanje. Ruski oddelki v severni Koreji so se takoj umaknili, ko so izvedeli za usodo vladivostskega brodom.

Oskrbovanje vojske.

Da nam bo Kuropatkinova taktika v tej veliki vojni nekoliko jasnejša, čujmo, kaj piše nemški polkovnik Gaedke: Kakor je bil uničen Napoleon nekdanj na Ruskem, ker ni mogel preskrbeti hrane svoji veliki vojski, tako je oviral tudi sedaj vprašanje preskrbovanja vsake napredovanje. General Kuropatkin se ni brez namena oprijel železnice. Marsikatera reč, ki se nam dozdeva čudna v tej vojni, nam bo šele jasna, če pomislimo na veliko vlogo, ki jo igra železnica v teh pustih krajih. Kakor je bila ona povod te vojne, bo le ona mogla omogočiti, da bo Rusija uspešno dovršila to vojno.

Ako preide ruska vojska v ofenzivo, zapustiti mora železnico. Inženier Ivanenko je že pred več časom zapričel z grajenjem železnice od Hsijena do reke Jalu in dograjene je že nad 50 km.

Tu so potrebne velikanske in dobro premišljene priprave oskrbovanja moštva in konj, in to toliko več, ker Rusi v Mandžuriji ne smejo rekvirirati, temveč samo kupovati. Treba je imeti velike shrambe in jih spretno razdeliti, treba mnogo vozov, in potem bo še na vse zadnje vendar odvisno vse premikanje vojske v zelo veliki meri od

oskrbovanja. Velika vojska ne prehodi na dan v goratih krajih več nego 10 km.

Sedaj je jasno, zakaj ni Kuropatkin šel s svojimi četami do reke Jalu, zakaj je poslal tja le mal oddelček, zakaj je v Mandžuriji mirno pričakoval sovražnika.

Ranjenci.

Vse one, ki so nosili vojaško suknjo, bodo gotovo zanimale sledeče črtice, ki jih priobčuje nemški strokovnjak z ruskega bojišča:

Ruski zdravnik pl. Mantajf trdi, da pripada ena četrtna ran, katere so dobili ruski vojaki, na račun japonske artilerije. Meni se dozdeva, da je ta razmera višja, nego v prejšnjih vojnah. Rane, ki jih povzročajo kroglice iz japonskih topov, so vselej zelo težke, rane pa, ki jih povzročajo kroglice iz japonskih pušk, so navadno zelo lahke. Jako lahke so bile od teh poslednjih rane na pljučah in tako tudi strelji skozi želodec; kosti so gladko prebite, še celo strelji v glavo so včasih lahki. Razni ranjenci niti ne opazijo, da so ranjeni, in tudi zdraviljenje napreduje naglo in brez komplikacij. O velikanskem delovanju topništva dokazuje to, da je bila ruska baterija, sestojeca iz 8 topov in broječa 120 mož, v teku 10 minut do 10 mož popolnoma uničena. Se hujši so moralni vtisi, pretresanje živcev po topničarskem ognju. Celo ljudje, ki niso bili v neposredni bližini, niso se mogli odtegniti temu velikanskemu vtisku, ki je vzel človeku kar pamet, ko je slišal to rjovenje in piskanje, to šumenje in lomenje, to blikanje in to kadenje.

Ali bo na Balkanu vojska?

»Peterb. Vjedomosti« poročajo iz Carigrada:

V tukajšnjih političnih krogih so razširjena poročila, da bo po končani žetvi v Makedoniji zopet vzbruhnila vstaja! Turška vlada je mnenja, da je vstaja gotova, in zato neodpusti mobilizirane turške rezervnike.

V Smirni je pripravljenih 5000 turških vojakov, da odpotujejo v Solun. V Drinopolju so Turki iz najboljšega moštva sestavili novo divizijo. A tudi v Bolgariji natihoma nadaljujejo z mobilizacijo bolgarske armade. Bolgarski politiki smatrajo vojsko s Turčijo za neizogibljivo stvar! Turčija baje le še čaka, da pade Port Artur in bo takoj na to napadla Bolgarijo.

Carigrad. Na Nemškem je Turčija naročila dve novi topničarici z brzostrelnimi topovi.

Poljaki proti Rusinom.

Na nekem shodu v Brodom so sprejeli resolucijo, da naj bo ondodna gimnazija samo poljska. Občinski svet so pozvali, da naj nastopi za to zahtevo. Dosedaj je bila gimnazija nemška.

Sarafov za vstajo.

Sarafov je izjavil dopisniku »Petit Parisien«, da bo skoraj vstaja v Makedoniji. Ako bi hotela bolgarska vlada tako zastražiti svojo mejo, da bi zabranila uvoz orožja in streljiva v Makedonijo, bi v to svrhu rabila najmanj sto tisoč vojakov. Sarafov je izjavil, da nimata ne bolgarska vlada in ne bolgarsko makedonski odbor nikakega vpliva v Makedoniji. General Zončev ne more prodirati in zato tudi ne bo rešil makedonskega vprašanja. Sarafov se hoče boriti za avtonomijo Makedonije. V tem boju ne bosta morda niti reforme in tudi ne turško-bolgarski dogovor.

Zopet francoske »afere«!

Pariški listi se zelo bavijo z »afero« Lajoux-Hisamaku. Japonski poslanik je priznal, da je Lajoux pisal poste restante pismo, da mu naj izroči izgovorjeno »blago« in da bo zato primerno odškodovan. Kakšno »blago« je to? Lajoux trdi, da je hotel imeti od njega japonski poslanec informacije o francoskih vojnih razmerah indokitajskih. Japonski poslanec pa trdi, da je hotel imeti le kopije poročil generala Noulina, francoskega vojnega atašeeja v Petrogradu, o rusko-japonski vojski. Lajoux vključ temu trdi, da se je bil na videz zmenil Hisamakom o francoskih načrtih, zato da je »poizkusil« japonskega poslanika. Lajoux je vso stvar povedal vojnomu ministru Andréju; ta pa ni na to ničesar ukrenil.

Zdaj pa »Daily Chronicle« obeta Francozom še lepšo zabavo. Pravi, da v kratkem nastane na Francoskem nov velik škandal. Gre se baje za veliko »ogleduško afero«, v katero je zapletenih več evropskih velevlasti. Neki tuji ataše je baje z denarjem dobil načrte francoskih trdnjav. Ta afera bo baje taka, kakor Dreyfusova.

Francozi res ne pridejo vun iz raznih »afere«!

Slovanske vzporednice v Sleziji.

Pri glasovanju v slezijskem dežnem šolskem svetu o slovanskih vzporednicah je glasoval zastopnik katoličanov za, protestantski pa protiva. Zastopnik židov ni bil pri seji navzoč. Zgodilo se je, da protestantski zastopnik ni glasoval za vzporednice, a glasovanje katoliškega zastopnika kaže, da so katoličani vsem narodnostim pravični, da je zastopnik katoličanov dobro vedel, da ga bodo napadli zaradi njegovega glasovanja nemški listi.

V seji opavskega občinskega sveta je poslanec Hoffmann naznanil, da se hoče zaradi glasovanja v deželnem šolskem svetu glede slovanskih vzporednic odpovedati mandatu v deželnem šolskem svetu. Na prigo varjanje občinskih svetnikov ni izvršil svoje namere. Opavski občinski svet je sklenil, da vzame deželnemu predsedniku ložo v gledališču.

Zatirani Poljaki na Pruskem.

Pruska vlada je v Poznanju razpustila neki katoliški zavod za dekleta, ker so poudarili v njem skrivaj tudi poljščino.

Odpovedan sestanek moravskih čeških svobodomislecev.

Poslanec Stránský je odpovedal sestanek zaupnikov čeških svobodomislelnih strank, katerega je napovedal za 11. september v Prerovu.

Ministrski predsednik dr. Körber v Galleiji.

Dr. Körber je sprejel sodnike Lvovskega nadsodišča. Predsednik je v svojem nagovoru naglašal med drugim, da naj sodniki strogo objektivno in hitro rešujejo svoje posle. Dr. Körber je v svojem odgovoru naglašal, da vse, kar namerava, je pravično pravosodje. Povdarjal je vedno večje zahteve, ki jih morajo izpolnjevati sodniki. Opominjal je sodnike, da naj, kadar izvršujejo svoje dolžnosti, vedno mislijo tako na pravičnost, kakor tudi na človeško slabost in na človeško vrednost. Pri sprejemu nameštalskih uradnikov je naglašal, da je gališki cesarski namestnik nepristranski in doberhoten proti vsem narodnostim. Prepričan je, da bo dosegel soglasje v deželi.

Rusinski shod.

Rusini so včeraj priredili v Lvovu rusinski ljudski shod. Na shodu so bili vsi rusinski državni in deželni poslanci ter 2000 rusinskih kmetov. Dr. Leviski je govoril o vladnem stališču nasproti Poljakom in Rusinom. Sprejeta je bila resolucija proti poljskem klubu, obenem je pa shod tudi izrazil svoje nezaupanje vladi, ker ravna napram Rusinom krivično, kakor vse prejšnje vlade. Neki govornik je naglašal, da morajo Rusini nastopiti s silo in na cesti. Po shodu so Rusini povzročili na cesti demonstracijo. Kakih 4000 ljudi je odkorakalo pred palačo cesarskega namestnika, kjer so demonstrirali proti vladi. Policija je nastopila z crožem in je več oseb ranila ter tudi zaprla več oseb. Med demonstracijo je stal dr. Körber z namestnikom grofom Potockim na hodniku vladne palače. Dr. Körber se je hotel namreč peljati k predsedniku nadsodišča na njemu na čast prirejeni slavnostni obed. Ker policija ni hotela prevzeti jamstva, da bo Körber nemoten na cesti, se je moral peljati po stranskih potih.

Lavalski škof se je odpovedal svoji škofiji.

„Observatore Rymaa“ poroča, da se je v avdiciji pri sv. očetu škof lavalski Geay prostovoljno odpovedal svoji škofiji. Zadeva, ki je nekaj časa razburjala francosko javnost, je končana. Škof se je popolnoma podvrgel papežu. O Geayu trdijo, da ni že kot kanonik živel tako, kakor bi bil moral, in le vsled svojega kledeplastva pri vladi je bil imenovan lavalskim škofom. Že papež Leon XIII. je Geaya pozval, da naj pride v Rim se opravičiti, ali pa naj se odpove škofiji. A Geay ni tega storil, vsled česar je moral Pij X. rešiti zadevo. Ker Geay ni hotel poslušati apostolske stolice, je njegovo nepokorščino izrazil Combes in pretegal diplomatne zveze z Vatikanom. Sovražniki oetke na Francoskem so zaradi tega, ker se je Geay podvrgel, precej pobiti. Upali so, da bo, ako ostane Geay trdovraten, prišlo do verskega razkola na Francoskem.

Smrt Murata V.

Iz Carigrada poročajo, da na sedanega sultana ni naredila smrt njegovega prednika najmanjšega vtiska. Nikdo njegove družine ni bil navzoč ob smrtni pestelji. O bolezni so Abdul Hamudu poročali zgolj zdravniki. Pogreb je bil nad vse priprost. Avstrijske in angleške ladje so v znak žalosti nižje obesile zastave. Turški krog so neveljni na

sultana, ker se ni nič oziral na smrt svojega prednika. Turški vladni list je le z nekač vrsticami omenil Muratovo smrt in sultanov dvor na bo baje nič žaloval. Ranjki sultan je bil framacion.

Boksarsko gibanje na Kitajskem.

Iz Taninfua se poroča, da so boksarji hoteli umoriti ameriške misijonarje. Kitajske oblasti niso prevzele brzotavke misijonarjev na ameriškega konzula v Pekinu, a neki Anglež je to storil. Misijonarji so bili prisiljeni zapustiti Taninfu.

Republikanska večina v kongresu v nevarnosti?

Iz New Yorka poroča „Berliner Tage blatt“: Republikanska večina v kongresu Združenih držav je v nevarnosti pri sedanjih volitvah. Republikanci imajo namreč zagotovljenih 156 a demokrati 159 mandator. Večina ostalih 71 mandatov bodo najbrže priborili demokrati. Sedaj imajo republikanci v kongresu 386 glasov.

Nemiri v Rigi.

V Rigi je bilo marsikaj, kar je povzročilo nemire. Za 1. majnik so v Rusiji socialisti demokratje pripravljali velike demonstracije. A ker je o tem izvedela policija, so v Rigi zaprli približno 50 soc. dem. voditeljev. Vseled teh aretacij, katerim so sledile še druge, je bilo prebivalstvo jako razburjeno. Ko je zgorelo nemško gledališče, so splich trdili, da so ga zatgali hudodelci. Po mestu so pa trdili, da s kaznjenci ravna jo jako grdo zlasti s političnimi jetniki. Vse to je povzročilo nemire.

Krečansko vprašanje in Turčija.

Turčija je naročila svojim zastopnikom pri velevladstvih, ki ščitijo Kreto, da naj pri velevladstvih preprečijo politike princa Jurija, ki dela na združitve Krete z Grško. Turki so pripravljene preprečiti tak sklep z vsjo svojo vojno silo. Turško brodogradnja ima nalogo križati po Krečanskem morju.

Preosnove na Kitajskem.

Kitajski generalni guvernerji Juan v Tjensinu, Can v Vučanu in Cen v Kan tonu so vložili na kitajskega cesarja skupno vlogo, v kateri naglašajo nujno potrebo iz prememb. Cesarica vdova je naročila velikemu svetu da izdela cesarjev odgovor na vlogo. A svet ni izdelal takega odgovora, kakoršnega je hotela cesarica. Cesar je nato sam izdelal odgovor, a cesarica vdova je pošteno ozmerjala člane velikega sveta, češ, da vsled njih nevednosti ne more napredovati Kitajske, ki bi bila lahko najmočnejša država na svetu. Poročevalec lista „North China Daily News“ trdi, da name rava kitajska cesarica-vdova sama ukazati resne preosnove.

Iz Tibeta.

London. „Daily Tel.“ poročajo iz Lhase, da je neki lama 18 avg. napadel dva angleška častnika in enega nevarno, in drugega lahko ranil. Vojno sodišče je lame obsodilo na smrt.

London. Pogajanja Angležev s Tibetci so končana. Kakor poroča „Daily Telegraph“ iz Lhase, so odposlaniki iz Nepala, ki so 4. avgusta zapustili Lhaso, da poiščejo Dalaj Lamo, došli 19 avgusta zopet v Lhaso. Poročali so, da je Dalaj Lama 11 dni, predno so došli v Nadsehako, zapustil mesto in je najbrže odpotoval na Mongolsko. Narodnemu svetu je zapustil pismo, da naj bodo v pogajanjih z Angleži strajno previdni. Poročevalec lista „Daily Telegraph“ je zadnji petek govoril z nekim vplivnim Tibetcem. V razgovoru je rekel, da želi prijaznega sporazumljenja z Angleži, a prihodnji dan je pobegnil in odpotoval k Dalaj Lami.

Koroške novice.

k Sestanek bivših pliberških ka planov se je vršil dne 30. pr. m. v Pli berku Vseh bivših še živčih pliberških ka planov je 25.

k Veliko Mihelevo kmetijo v Kotljah je kupil sin g. Uraščeka v Šm helu. Posvetstvo je torej prešlo v zanesljive slovenske roke.

k Oženil se je v Kotljah P. točnikov sin, ki nam pošto prinaša in katerega imenujemo „Posthansl.“

k Deželna zavarovalnica koroška ima na zavarovalnih ploščah samonemske napise. Dolžnost zavarovalnice je, da na pravi za slovenske zavarovalce slovenske napise. Denar radi hranijo v Celovcu, naj nam dajo še pravice. Torej posestniki, ki ste zavarovani, zahtevajte od zavarovalnice le slovenske napise, in za denar jih lahko zahtevate in ni vam treba še molelovati in prositi za nje. Opozorjamo tudi slov. občine koroške na to stvar! Seer pa k „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani!

k Žrtev nezmernosti. Pri Baljaku je 22 let stari hlspec Alojzij Bergant, doma z Jesenic na Kranjskem, v dušku iz pil vs'ed stave dva in četrt litra žganja. Nato je izpil še par vrčkov piva. Čez pol ure je bil mrtev.

k V trebuh se je zabodel v Celovcu trikrat hišni posestnik in agent Jožef Schellander. Ranjen je smrtno nevarno.

Štajerske novice.

k Društvena prireditve. Od S v. Marka pri Ptujju se nam poroča: V nedeljo je vihrala slovenska trobojnica nad „Lahovim gozdom“ tik bele ceste pri Sv. Marku na Dravskem polju. V prijaznem gozdu je bilo vse praznično. Desno ob strani je stala pozornica, pred njo velik prostor, naokolo so pa bile postavljene mize in stoli za goste, katerih je prišlo veliko število iz daljnih krajev. Počastili so nas celo iz daljnega Središča vrli veterani ter se izkazali našemu ljudstvu kot sinovi Slovenije. Srčna jim hvala! Veliko Slovencev je prihitelo tudi iz mesta Ptujja. Prihod milih nam gostov iz raznih krajev nam je prijateljski znak ljubezni in medsebojne vzajemnosti. Dr. Ant. Jerovšek je v vspodbujalnem govoru poljudno razložil pomen desetletnice „Bralnega društva“ pri Sv. Marku, izvajal vsestransko koristi bralnih društev posebno na Sp. Štajerskem, ožigonal neustrašeno narodno nasprotnike z njih strupnimi, slovenskemu narodu pogubonosnimi nesramnimi časopisi, ugovarjal krepko in odločno proti vmešavanju nasprotnikov v naš narod, alikal njih hinavsko prijateljstvo in navajal slabe posledice, ki se tekom časa pokažejo med ljudstvom radi zanemarjenosti in nebržnosti ne katerih malomarnih članov društva. Zatrjeval je govornik samostalnost slovenskega občinstva, priporočal in zahteval jeklen h snačajev med mladim naraščanjem, posebno pvi mladencih, in s dokazi pobijal alkoholno življenje nenasnih propalic naroda. Ljudstvo je z velikim zanimanjem dobesedno sledilo pomenljivemu govoru. S krepkimi živjoklici je narod izrazil zahvalo slavnostnemu govorniku. Prijetna slovenska družba se je dalje zabavala z narodnim petjem in ubranim tamburanjem diakov. Izvratno se je obnesla igra „Dr. Vseznale“, katero so izvajali domači fantje. Ljudstvo je našlo v tej igri veselo, živahno zabavo.

k Zupnijski konkurzni izpit delajo v Mariboru št. gg.: Jakob Tajek, Jožef Plepelec, Jožef Meško, J. Topolnik, Jožef Poplatnik, Ivan Vogrinec.

k V knegoškofijsko deško seme nišče so sprejeli: Fr. Kostanjevec, Fr. Slana, Martin Rus, Karol Pilib, Anton Bratine, Martin Gašpar, Valent. Celan, Jožef Kokole, Janez Koser, Martin Kozar, Franc Striž, Franc Bratuša, Maks Kovačič, Mat. Krevk, Mihael Krulje, Janez Rak.

k Imenovan je pravni praktikant pri deželnem sodišču v Celovcu g. Henrik Grafenauer za avskultanta v okrožju graškega nadsodišča.

k Škof dr. Maurovič je bil na obisku 29. in 30. avgusta pri mariborskem nadškofu.

k Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi v nedeljo, 4. sept. v „Narod. Domu“ v Mariboru koncert. Začetek ob 3 uri pop., vstopnina 40 v.

k Izlet na Žigertov stolp prirede prihodno soboto slovenjebistriški turisti.

k Politični shod priredi prihodno nedeljo dr. Ploj v Bizelju.

k Nesreči. Iz Vojnika poročajo, da je 27. avg. padel Gašper Ransger v Prekorju s hleva na tla, kjer je obležal mrtev. — V premog. rovu je padel v Hrastniku 50 m. globoko Franc Pepelak in se ubil.

k Umrl je v Oplotnici trgovec Alojzij Walland.

k K nedostatku v obč. blagajni v Gradcu, ki znaša en milijon kron, se poroča, da je preiskovalna komisija izrekla svoje mnenje, ki tiči v tem, da se je napačno proračunavalo, v strahu, da bi se moralo priti pred občinstvo z zvišanjem davke. Občinski svet je k tem finančnim manevrom molčal, dasi je vedel kako je. Sedaj bodo davke v Gradcu morali zvišati.

k Duhovniške vesti s Štajerskega. Nastavljeni so sledeči št. gg. novomašniki kot kaplani: Ivan Hribar kot drugi kaplan v Vojniku; Josip Kranjc v Galiciji; Anton Sparl v Zaverde; Anton Srebre v Laško; Josip Tratnik k Sv. Gregorju ob juž. železnici; Franc Čuček v Drajle. — Prestavljeni so št. gg. kaplani: Anton Postružnik k Sv. Križu pri Ljutomeru; Matej Zemljčič k sv. Jakobu; Josip Lončarič v Trbovlje; Jakob Rabusa k Sv. Martinu pri Saleku, Ivan Goričan in Ivan Vogrin k Sr. Petru pri Račkem vrhu; Ivan Rožman v Mozirje; Peter Gorjup v Brežice,

Ivan Rozina iz Laškega trga k Sv. Gregoriju; Maks Goričar k Sv. Magdalen v Maribor; Anton Kolarič v Ptuj; Anton Novak k Sv. Martinu pri Pohorju.

k Cena žganju in špiritu se na Štajerskem od 1. sept. dalje zviša.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. septembra.

Program desetletnice „Danice“ je sledeč: Dne 12. septembra zvečer ob 7/8. pozdravni večer v prostorih restavracije „pri Levu“ na Marije Terezije cesti. 13. septembra zjutraj ob 9. sv. maša pri št. mm. uršulinkah, daruje prevzv. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Po sv. maši slavnostno zborovanje na starem strelišču s sledečim vzporedom: 1. Slavnostni govor, govori phil. V. Marinko. 2. O nalogah slov. kat. dijaštva, govori dr. J. E. Krek, častni član „Danice“. Ob 1 uri popoldne slavnostni banket v restavraciji „pri Levu“. Po banketu fotografiranje vseh članov „Danice“, in zatem razkazovanje mesta tujim gostom. Zvečer ob pol 8. slavnostni koncert s petjem ob sodelovanju slavne ljubljanske društvene godbe v prostorih starega strelišča. 14. septembra izlet. Pri banketu stane kuvert 3 K. One gospode, ki se želijo banketa udeležiti, prosimo, naj to v kratkem naznanijo podpisnemu odboru. Zadnji čas za priglasje je 8 septembra. Na poznejše oglase se ne bode moglo ozirati. Dostop na slavnostne prireditve, ki so vse brez vstopnine, imeli bodo le vabljeni in po njih vpeljani gostje. Glede izleta se bode potrebno še pozneje naznanilo, oziroma še-le na pozdravnem večeru. Vabimo še enkrat vse prijatelje „Danice“, da se mnogoštevilno odzovejo našemu vabilu, da spozna „Danica“ vse one, ki so resnični prijatelji slovenskega dijaštva. — Pripravljalni odbor za desetletnico „Danice“, Ljubljana, sv. Petra cesta št. 72.

k Iz naprednega političnega okrožja. „Gorenjec“ je te dni pisal, da se sistematično zatira v naši državi slovanski življenje, ker se meri z dvojno mero. A to se ne godi samo na Dunaju, na Štajerskem, Koroškem in Primorskem, ampak tudi na Kranjskem. To je ponatisnil „Narod“. Sedaj pa vprašamo, ali je zato potrebna slovensko-nemška zveza, ali zato leže slovenski liberalci v prahu pred vlado? Če vidijo, kaj se godi na Kranjskem, naj izvajajo konsekvence, če se pa kljub temu, da sami pravijo, kakose Slovincem godi tudi na Kranjskem, bratijo z našimi sovražniki, tedaj naj ne zahtevajo, da bi jim sledili resni možje na Slovenskem. Proč od takih političnih komedijantov, pa bo kmalu doseženo združeno delo proti združenemu sovražniku.

Vegov spomenik. V Heidelbergu se je vršil od 10. do 14. avgusta tretji mednarodni shod matematikov, na katerega so prihiteli ne samo učenjaki vseh evropskih držav, marveč tudi mnogo učenih matematikov iz Azije (Japonci), Severne in Južne Amerike, celo iz Avstralije. Pri zadnji odborovi seji je zapisnikar shoda, profesor dr. Krazler iz Karlsruhe, prečital knjižico našega rojaka c. kr. stotnika Kavčiča o baronu Vegi, je opozoril zborovalce, da hočejo temu slavnemu matematiku postaviti spomenik v njegovi ožji domovini, in je ob enem izrazil željo, naj zborovalci vsak v svojem kraju nabirajo prispevke, da čem preje izvede ta načrt.

Neumiti politiki. Glasilo naših umazancev se je spravilo nedavno nad bogoslovce, katerim očita, da se baje ne kopljejo. Nam je pa znano, da so ljubljanski bogoslovci tako snažni ljudje, da bi mi liberalnim „Savonom“ le privoščili, da bi jih posnemali. Se več: Mi bi svetovali liberalnim politikom, da naj svoja usta vsaj tolikokrat umijejo, kolikokrat se bogoslovec koplje, kajti govor slovenskih liberalcev — da rabimo — „Narodov“ izraz — bolj smrdi, kakor kozel.

Spominska plošča p. p. Ladislavu in Florentinu Hrovat se bo odkrila dne 4. septembra t. l., na angeljsko nedeljo, v Zg. Tuhinju. Gg. udeležniki, ki se žele udeležiti

skupnega obeda, naj blagovolijo to naznaniti pripravljalnemu odboru.

Imenovanje. Učitelj veronauka na obinski realni v Idriji, g. Alfonz Levičnik, je dobil mesto učitelja na I. državni višji gimnaziji v Ljubljani; suplent na drž. višji realni v Ljubljani, g. dr. Mihael Opek, je imenovan za pravega učitelja na istem zavodu.

„Zvezi“ so nadalje poslala poročila sledeča društva: 50. Bralno društvo v Dobrni pri Celju; 51. Katol. bralno in gospodarsko društvo Sv. Benedikt v Slov. gorici; 52. Društvo „Kamnik“ v Kamniku; 53. k. s. izobraževalno društvo na Dobrovi pri Ljubljani.

— Dobrova, 30. avgusta. Velika čast je danes bila za dobrovsko božjopotno faro cerkev. Popoldne sta jo obiskala prevzvišena vladika: knezoškof ljubljanski g. doktor Anton Bonaventura Jeglič in nadškof zagrebški, g. dr. Juraj Posilović. Pomudila sta se visoka cerkvena dostojanstvenika tudi nekoliko časa v župnišči.

— Odlikovan Slovenec v Ameriki. Eden izmed največjih finančnih ali denarnih zavodov cele Amerike je National City Bank of New York ali Narodna mestna banka v New Yorku. To podjetje je v kratkem udeležilo zelo zanimiv ali pravi ameriški poizkus s tem, da je razpisalo velike nagrade za onega uradnika, ki bi ji mogel predložiti in svetovati najbolj praktičen način, da bi se delovanje banke še bolj povzdignilo. Za to borbo prijavilo se je 350 tekmovalcev in je dobil za svoje delo tretjo nagrado in priiznjenje G. Lavoslav Friedrich, rojen v Središču na Spodnjem Stajerskem.

— Odmev iz Gorenje Šiške. Piše se nam: V središče slovenske zemlje, blizu stolnega mesta Ljubljane, je občina Gorenja Šiška, ki obsega skoraj polovico šentvidske župnije. Dasi je cela občina popolnoma slovenska, vendar ima za župana — nemškega nacionalca. Neverjetno, kaj neda, a bridka resnica! Izgovarjate se, šiški občani, da nimate nobenega sposobnejšega med seboj? To pa ni res. A, ko bi bilo tudi res, kar trdite, ali ni boljši vsak domačin, četudi morda ni tako učen in prebrisan, kakor pa nasprotnik našega rodu? Kdaj se boste vendar vzdržali iz spanja? Saj so vas vendar rodile slovenske matere! Zares, skrajni čas je, da se otrese te tuje uplive. Le pogledjte one začrnele, pol stotletne stare deske, ki strašijo po vaseh na vsaki prvi in zadnji hiši. Na prvem mestu berač — če moreš seveda — v blaženi nemščini: Dorf Ober Schischka, Dorf Schapusche, Dorf Draule, Dorf Kosecs itd. Spodaj šele stoji v bohoričici in stari, brčkone še rajnega Pohlina slovenščini: Sgorna Šiške, Shaputhe, Draule (!) itd. Pojdite v zadnje rovtarsko selo na Kranjskem, pa boste videli lepe, nove napise v slovenskem jeziku na prvem mestu, a lepa, velika občina tik Ljubljane trpi take škandalozne table! Skrajni čas je že, da daste napraviti kaj novega, lepšega, modernjšega! Tiste stare table pa naj se pošljejo v muzej, ali pa naj jih g. župan porabi za tarčo, da bodo on in njegovi lovci znali postreljati vsaj tiste zajce in jerebice, ki so se tako strašno namnožile po našem polju in ki delajo kmetu silno škodo. Ako je g. župan res tako unet za blagor svoje občine, upamo, da bo uvaževal te naše skromne želje!

— Izlet v Postojno. Ljubljanska podružnica „Društva avstrijskih železniških mojstrov“ priredi dne 8. septembra 1904 izlet v Postojno. Tega izleta udeležili se bodo železniški mojstri iz cele Avstrije in Ogrske. — Program je sledeči: Ob 7. uri 30 minut zjutraj: sprejem došlih železniških mojstrov na postaji v Postojni. Ob 10. uri 30 min. obisk sloveče postojnske jame. Ob 1. uri: skupni obed v narodnem hotelu. Ob 3. uri pop.: zborovanje v narodnem hotelu. Po končanem zborovanju prsta zabava. Pri obedu in pri zabavi sviralo bode logaško tamburaško društvo „Sloga“.

— Hrvaške novice. 1000. konfiskacija je praznoval „zagrebški Obzor“. — Dvakratni morilec. V Vajniču je kmet Stanko Crnkovič ustrelil svojega soseda Ilija Crnkoviča in njegovega 22letnega sina Nika, ker je Ilija Crnkovičeva živina zašla na njegovo polje. — Gega Martič je zopet popolnoma ozdravel. — Škof Strossmayer dementira da bi bil daroval mašo o priliki rojstva ruskega prestolonaslednika.

— Katoliško slov. izobraževalno društvo v Predvorju si je izvolilo pri običnem zboru 28. avgusta t. l. nov odbor, ki se je takole sestavil: G. Matevž Jereb, župnik, predsednik; Matija Rozman, posestnik, podpredsednik; Jožef Kern, hišni posestnik, tajnik; Jožef Lombar, posestnikov sin, tajnikov namestnik; Andrej Rogelj, posestnikov sin, blagajnik; Janez Podpeskar, posestnik, blagajnikov namestnik; Lovrenc Pekovec, po-

sestnik, knjižničar. Društvo si je omislilo lepo knjižno omaro, v katero mu je bilo mogoče postaviti 162 knjig iz zapuščine pokojnega gospoda župnika Janeza Debeljaka. V znamenje hvalečnosti se je zbral 29. avgusta — godovni dan pokojnega gospoda — mnogo ljudstva pri sv. maši, ki se je opravila za rajnega dobrotnika. Društvo šteje sedaj 57 udov, med njimi štiri plemenite podpornike. Odslej so zastopane v društvu vse vasi v župniji, in je zato upanje, da se bo društvo vedno lepše razcvitalo! Imeli smo tudi priložnost, poslušati prav zanimivo predavanje, kako naj bi kmetijski posestniki med seboj gojili združeno misel. Gospodu predavatelju izrekamo presrečno zahvalo!

— Smrtel padec s konja. Dne 27. avgusta je padel 13letni Valentin Poljanec na Vojkem s konja. Konj ga je vlekel 270 korakov daleč. Poljanec je vsled dobljenih poškodb umrl.

— Velik požar. V Dolu pri Ljubljani je pogorelo posestnikoma Janezu Povšetu in Francu Pelnaverju sedem poslopij, več živil in 400 kron gotovine. Škode je okoli 20 000 kron.

— Trpinčenje živali Kakor je znano, se v veliki množini izvažajo teleta s Hrvaške, Stajarske in Ogrske preko Zidanega mosta in Ljubljane v Trst, Pulj in Tirole. Ako se pomisli, da mora tovorni vlak na vseh večjih postajah stati včasih po več ur, je jasno, da mine precej časa, predno dospo živali na svoja določena mesta. Ta vožnja traja navadno do tri dni, včasih še dalje. Ali vzlic dolgotrajni vožnji ne dobijo uboge živalice niti trohice krme. Ta sestrada žival rjove od gladi, da te mora, idočega mimo južnega kolodvora, kjer stojijo tovorni vlaki v večernem času po več ur, boleti v srce ob teh tožnih glasovih. Očividci pripovedujejo celo, da ko dospo živali do zadnje postaje, že vse sestrade ležijo, in da se niti več dosti ganiti ne morejo; le tu in tam je slišati še kak zamolkel glas, sicer pa je vse mirno, ker so od gladi in neprestanega rjovenja popolnoma onemogle živali. Tele, preje navajeno trikrat na dan sesati, ostane kar tri dni brez krme. Zakaj pa se živali ne nakrmijo? Samo zato ne, ker prekupec neče imeti nobenih stroškov. Ali ne bi bilo umestno, da društvo v varstvo živali na kak način vsaj toliko vpliva, da bi se morale živalice od strani pošiljavca ali pa odjemavca na gotovih postajah nasititi? Ali ne obstoja tudi zakon proti trpinčenju živali? V to pristojna oblastva naj bi se torej pobrigala, da se pride tem nedostatom v okoli!

— Na Reki se mudi avstrijsko vojno brodovje in sicer 11 torpednih ladij in osem velikih admiralsko ladij „Habsburg“ — Poveljništvo mornariške akademije na Reki je dobilo z Dunaja brzopetno zapoved, da mora na poslopju akademije napraviti tudi mazaarski napile!

— Morilec poštnega sela. Erman, pride v soboto pred novomeške porotnike.

— Vrat si je prerezal s britvijo kapitan Karol Randić na Reki. Bilo je v mesecu marcu, ko se je bil Randić, ki je bil prvi kapitan ladje Arpad, sprl z drugim kapitanom iste ladje Francom Basichem in je slednji ustrelil iz revolverja temu poslednjemu v obraz. Radi tega dogodka je bila uvedena proti Randiću sodna preiskava in bi se imel isti ravno te dni predstaviti preiskovalnemu sodniku. To pa si je Randić tako vzel k srcu, da si je na stranišču svojega stanovanja prerezal vrat z britvijo tako silno, da je ostal mrtev. Pokojniku je bilo šele 42 let.

— Konferenca Sodalitatis za kamniško dekanijo je v ponedeljek, 5. sept. v Dobu. Začetek ob 1/2 10. uri.

— Iz Aleksandrije se nam poroča, da je novimenovani apost. vikar monsgr. Avrelj Brianti s patriarhom Lud. Pjavi odpotoval v Jeruzalem, kjer bo posvečen v škofa na praznik Marijinega rojstva.

— Letošnja žetev. Ogrsko poljedelsko ministrstvo je na podlagi konzulatnih poročil objavilo uspehe letošnje žetve. Ove države, katere uvažajo žito, so pridelale 233 milijonov meterskih stotov ošnice, 148 milijonov met. stotov rži, 98.5 milijonov meterskih stotov ječmena, 301 mil. met. stotov ovsa, 764 met. stotov turščice. Za 145.63 milijonov met. stotov so pridelali letos manj žita, kakor lani. Lani so na celotnem svetu pridelali 883 milijonov met. stotov ošnice, 435 milijonov met. stotov rži, 310 milijonov met. stotov ovsa in 827 milijonov meterskih stotov turščice; letos pa ošnice 844 rži 393 ječmena 291, ovsa 480 in turščice 806 milijonov meterskih stotov. V Evropi je bila zlasti slaba letina; pridelali so 237.57 milijonov meterskih stotov žita manj, kakor ob ugodnih letinah. V zalogah in z ozirom na pridelano žito je sedaj na celotnem svetu 292846 milijonov meterskih stotov žita, in sicer ošnice 84630, rži 41427, ječmena 30881, ovsa 51321 in turščice 82830 milijonov met. stotov.

— Vipavske dekliške Marijine družbe bodo imele na praznik Marijinega Imena 11. septembra v vipavskem Logu jubilejno slovesnost v čast Brezmadežni. Spo-

vedovalo se bo že zgodaj zjutraj. Ob 8. bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom in nato precej še ena tiha sv. maša. Potem kratek oddih in zajuterk. Ob 10. slovesen vhod v cerkev, pridga in slovesna sv. maša z zahvalnico „Te Deum“. S tem naznanilom vabimo tudi druge dekliške Marijine družbe s kranjske in primorske strani v prijazni Log. Na Vipavskem imamo sedaj najkrajše vreme. Pridite v obilnem številu s svetinjami in zastavami in se z nami združite! Poskrbljeno bo za vse, kar treba. Zunanje družbe, ki pridejo, naj se pismeno naznanijo pred g. dekanu v Vipavi, ki bo dajal potrebna pojasnila in vstreljal vsem morebitnim željam. Na veselo svidenje pri Materi Božji v Logu!

— Protimažarske demonstracije Namestnik finančnega ravnateljstva, Krcivoj, je ukazal dne 18. avg. odstraniti v Djakovem hrvaško zastavo, ker ni bila razobešena poleg tudi mažarska zastava. Radi tega je bila 27. avg. velika demonstracija pred stanovanjem Krcivojevem, čegar okna so demonstrantje razbili. Med burnimi »peret« klici mažarskim uradnikom je hodila ogromna množica naroda po mestnih ulicah.

— Razpisane službe. Učiteljska služba je razpisana na šoli v Koprivniku v radovljiškem okraju. — Deželno sodišče v Ljubljani vsprejme dve pisarici za pisalni stroj.

— Izgubljeno dekle. Že v eni prejšnjih števil smo poročali, da je izginila iz Vrtojbe enajstletna deklica Leopoldina Ambrožič. Prešlo je že par tednov od tega, ali starši ne vedo še danes nič o njih hčerki.

— Kap je zadela v soboto predpopoldne v Bolafjevi zalogi vina krčmarico Terezijo Boltar iz Kanala, po domače „Oštirko“, ko je tam kupovala vino. Prenesli so jo v gostilno g. Gorjanca, ki se nahaja v Attemsovi palači. Poklicali so gospoda dr. Breclja in brzopetno obvestili soproga, ki je prišel iz Kanala po ženo in jo odpeljal domov.

— Vojaške vesti. Iz Gorice poročajo: Vsled cesarjeve odredbe, da končajo vojaške vaje že dne 31. t. mes., je dospelo vojaštvo mesto kakor je bilo določeno poprej, že včeraj, v torek popoldne v naše mesto in bo imelo v okolici danes v sredo zadnje vaje. Potem se odpeljejo vojaki iz drugih garnizij po železnici na svoja mesta. V soboto so se pri Temnici prevrnili z voza štirje nadesetniki, ki so se peljali na nekem vozu v Dornberg in so imeli s seboj vse pisarniške potrebe. Poškodovali so se precej. Vojaki iz drugih garnizij odidejo iz Gorice 1. in 2. septembra.

— Učiteljem na državnih obrtnih šolah se bo po odredbi naučnega ministrstva vtevala v pokojnino vsa službena doba pred stalnim nameščenjem.

— Zopet aretacija radi afere bomb Viktorja V., uradnika pri zavarovalnici „Assicurazioni generali“ v Trstu, so aretirali. Ta aretacija je v zvezi z afero bomb.

— Strajk Kamnoseki trdke Nepitello v Trstu so stopili v strajk. Strajkovi so imeli shod v nedeljo v Delavskem domu, na katerem so protestirali proti postopanju trdke ter so sklenili isto bojkotirati.

— Lokomotiva usmrtila otroka. V nedeljo zvečer se je dogodila velika nesreča na železnici blizu postaje Sv. Križ. Vozil je tam mimo vlak, ki prihaja v Trst ob 7. uri 45 minut iz Italije. Na omenjenem mestu je pa zašel strojevodja grizen otroški vzklik. In kmalu so našli ob strani železnice dekletce kakih štirih let z razbito glavo. Isti hip je pridrla otrokova mati, žena železniškega čuvara Bečnika. Obupana žena je odnesla domov — mrtvo dete.

— Imenovanje. Cesar je imenoval profesorja na državni realni v Trstu, dr. Roderiga Solla, ravnateljem c. in kr. pomorske nižje realne v Pulju.

— Iz Novega mesta. Naša meščanska garda priredi z dolenskim pevskim društvom vred dne 4. septembra popoldne ob 2. uri izlet k Mrvarju na Hrib. — Ta izlet obeta biti prav zanimiv in radi tega je želeli, da se ga slavno občinstvo mnogobrojno udeleži. — Za slučaj neugodnega vremena preloži se izlet na prihodnjo nedeljo, to je 11. septembra t. l.

— „Narodni dom“ v Podgradu v Istri je dograjen. Stavba je veljala 38 tisoč kron. Slovesna otvoritev bo jeseni.

— Iz Evrope v Ameriko za 10 vinarjev. Amerikanski listi poročajo, da bodo Združene države na prihodnjem svetovnem poštne kongresu v Rimu zahtevale, da bo znižana poština med Evropo in Ameriko za pisma na 2 centa (10 vinarjev). Tudi ho-
dijo upeljavo dvakratne dnevne pošte med Evropo in Ameriko.

— Mesarji so se udali V Gradiški so se mesarji udali županu ter izjavili da bodo meso prodajali za 8 do 20 vin. ceneje. Znižali pa bodo še cene, če bo cena žit in še padla.

— Skrivnostni mrtveci. Bizu Postojne so našli Andreja Sabca iz Hrasa pre-

rezanim vratom. Poleg njega je ležala britev. Ne ve se, ali je to umrli ali samomor.

— Izseljevanje. Franc. prekmorske družbe brzoparnik „La Bretagne“ je 20. avgusta iz Havra odplul in 28. avgusta srečno v New York dospel. Vozil je 7 dni 13. ur. (zastop potovalna pisarna Ed. Smarda v Ljubljani.)

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Uboj. France Sustaršič, 22 let star, iz Smartua pri Ljuti doma, nazadnje delavec pri zgradbi nove železnice na Hrušici, se je dne 23. julija t. l. prepiral z delavci, vsled česar je bil na eni roki poškodovan. To ga je tako razjezilo, da se je drugi dan proti svojemu prijatelju izrazil, da storilca že pozna in da mu bo še dal. Sustaršič je na včer dne 24. julija dotičnega storilca po celi Hrušici iskal, ne da bi ga bil našel; obiskal je razne gostilne, ter se mu je poznalo, da išče boja. Okoli 11. ure ponoči vradala sta se delavca France Gugenberger in Peter Braš domov; stanovala sta tik Višnarjeve krčme. Ko sta se približala tej hiši, sapazila sta tolpo prepirajočih se delavcev, od te tolpe sta stopila dva proti prišlim; Braš jima je še vsoščil dober večer, ne da bi bil dobil odgovor in ko je stopil na stopnice ki vodijo navzdol na dvorišče k stanovanju, zadel ga je kamen v levo plečo, on je stekel nato po stopnicah navzdol, a komaj je bil doli, padel je Gugenberger s kolom na glavo udarjen na dvorišče; okvarjenca so težko ranjenega prepekljali v bolnico, kjer je že nekaj dni po tem dogodku umrl. Ko je bil še Gugenberger pri zavesti, je pravil Francetu Krcuercu, da ga je tisti udaril, ki je imel ranjeno roko (to je obtoženec) in ko je potem padel, ga je še Sustaršič pri nogah obrail rekoč: »ta in ta pravi« in je na to odšel. Pa tudi več drugih prič je videlo obdolženca s kolom oboroženega okoli hoditi. Proti priči Alojziju Pročnarju se je bahal rekoč: »tako se je eden zvrnil, kakor bi v štirno padel«. — Obtoženi France Sustaršič, ki v obče ni dejanja tajil, je bil obsojen na 5 let težke s 1 postom na mesec pooprteje ječe.

Ubijalec svoje žene. Janez Jerin, posestnik iz Goljka, je prišel dne 25. jun zjutraj okoli 3. ure k hiši posestnika Fortunata Streharja na Vrhu in mu pravil, da je njegova žena Franciška mrtva. Na tega vprašanje, kaj se je zgodilo, je rekel Jerin, da je mogoče, da je kam doli padla ali jo je pa godec Simen Senčar ubil. — Ko sta nato oba skupaj prišla v Jerinovo hišo, ležala je žena mrtva na pragu. Prišla sta nato tudi bajtar France Savšek in njegova žena ubito gledat in pri tej priliki je obdolženec se izrazil: »Kaj pravita, kdo jo je ubil? Morebiti je pa Senčar to napravil. Po tej njegovi lažjavi trditvi je bil Senčar aretiran in je sedel en teden po nedolžnem v preiskovalnem zaporu. Pri prvem zaslišanju je obdolženec z vso odločnostjo tajil, da bi on ubil svojo ženo, temveč da je moral to Senčar storiti, ker je nočil v njegovi hiši, kajti on se je šele zjutraj vrnil domov. Pozneje je pa zopet pravil, da ko je prišel domov in odprl svojo spalno sobo, je videl Senčarja pri svoji ženi, kar ga je tako razburilo, da je z majhno sekirico začel udrihati po njem; udaril je pa tudi kake 30krat po ženi, tako da je padla. Nato sta se on in Senčar pretepavala, končno je pa ta zbežal, in ko se je on v hišo vrnil, našel je ženo mrtvo. Sele pri tretjem zaslišanju je popravil svojo izpovedbo tako, da ko je zasačil Senčarja s svojo ženo, je teklen za uboj, ter zagrabil v kotu stoječo metiko, s katero je udaril dvakrat Senčarja, ki je bežal. Za le-tem je on stekel in ko se je vrnil v hišo, našel je ženo v veži čepečo, po kateri je udrihal, kolikor je mogel. Ce jo je udaril z motiko ali s sekirico, tega se vsled prevelike razburjenosti ne ve spominjati. Pri porotni razpravi izkušal je obdolženec z nevednostjo in lažjo ves dogodek v drugačen tir spraviti; priča Senčar mu je pa skliceval se na svojo prisego odločno v obraz povedala, da je zakonska nezvestoba ubite žene gola izmišljotina obdolženca. Ko so skupno zavžili, namreč obdolženec in njegova žena, Franc Pavšek ter on, v hiši slednjega več z vodo mešanega špiritovega žganja, postali so precej pijani, tako da je obdolženec pred Pavškovo hišo obležal ter ga na prigovarjanje ubite žene s njegovim jopičem ogrnil; nato je on sam šel v Jerinovo hišo, kjer se je omamljen po zavžitju pijači vlegel v kamri na tla ter zaspal. Sele upitje obdolženčeve žene, katera je klicala: »Ljubi moj Janez, pusti me no!“ in udrihanje po njej ga je zbudilo in zdramilo, vsled česar je, kakor pravi, v laufritu pobegnil; za njim je pa teklen obdolženec, ga dohitel in enkrat z motiko po levi rami udaril, klicaje: »Beži, če ne te ubijem.“ Na vprašanje predsednikovo, če smatra obdolženec izpovedbo priče za resnično, izjavil je le, da se priča laže in da je sploh le on zakrivil žalostni dogodek. Nasproti tej izjavi je pa priča v obraz izpovedala, da so njegove trditve na podlagi storjene prislege istinite in da bi on tudi njemu želel, resnico priznati in prositi milosti za

to, kar je zakrivil. Tudi druga glavna priča Franc Pavšek je slično v glavnih potezah povedal to, kar je Senčar izjavil. Po izreku izvedencev je dobila usmrčena žena čez sto poškodb; bilo ji je več reber zlomljenih in uranca zmečkana. Porotniki so vsem trem vprašanjem pritrdili in Janez Jerin je bil obeh mu podtikanih dejanj, tikajočih se uboja in obrekovanja, krivim spoznan in na 8 let težke z 1 postom vsak mesec poostrene ječe obsojen.

Ljubljanske novice.

Umrl je včeraj v Ljubljani trgovec in hišni posestnik g. Franc Jakopič v 83 letu svoje starosti. Njegova trgovina z zeljem je svetovnoznana. N. v m. p. — Umrl je c. kr. poštni poduradnik g. Josip Merva. Bil je ud „Marijine družbe“, katera svoje ude vabi k pogrebu.

Nemški „Karniolci“ bodo 12. in 13. septembra s primernimi izživci slovenskega pr. bivalstva praznovali 20. letnico svojega društva.

Občudovanja vredni strojevodja. Strojovodja tovernega vlaka, Brk, je pred štiri dni stopil na Rakeku na oni oddelek stroja, kjer je naložen premog. Brku je spodrnilo in priletel je tako nesrečno na železni zaboj, v katerem je orodje za popravilo stroja, da se je na spodnjem delu telesa strašno pretrgal. Kljub temu je Brk vozil vlak do St. Petra, oziraje se samo na svojo dolžnost, ne pa na strašne bolečine. Sele v St. Petru je onemogel in dobil zdravniško pomoč iz Postojne.

Dohod vojakov. Tukajšnja posadka pešpolka št. 17 se je danes vrnila v Ljubljano. Vojaki so izstopili na državnem kolodvoru. — Pešpolk št. 27 je izstopil na ž. kolodvoru ter s godbo na čelu pod poveljništvom nadvojvode korakal v mesto.

Ogenj na Rebru. Ljubljansko gasilno društvo je bilo danes zjutraj poklicano na Rebro v hišo št. 3. Gorela je drevnica, v kateri je bila šota in bata za odeje. Ognjegasno društvo je bilo hitro na mestu. Na liou mesta je bil takoj tudi načelnik gasilnega društva, gospod Stricelj. Ognjegasci so delali eno uro, da so udušili ogenj. — Skode je okoli 200 kron. Zgorelo je tudi nekaj odej.

V Gradaščico padel je včeraj 63letni Jožef Kapler, ko je hotel vinjen iti preko brvi. Delavec Cingerle in mizar Ign. Vihar sta ga potegnila iz vode. Ker je pri padcu Kapler dobil na glavi več poškodb, bil je z rešilnim vozom prepeljan v bolnišnico.

Iz Amerike je danes zjutraj došlo 30 oseb.

Tatvina. Ani Dernovšek je bil ukraden iz sobe zlat uhan vreden 5 K.

Ljubeznjiv mož. Delavec v tovarni za lep Juri Bernik iz Most je pretepal svojo ženo, ki mu je ušla v stanovanje k Janezu Klopčiču. Klopčič ženo ni pustil pretepatvati. Radi tega je drugi dan Bernik na poti iz tovarne počakal Klopčiča ter ga udaril z literako steklenico po glavi. Klopčič je sedaj v bolnici.

Izgubljen je zlata broža vreden 70 K.

Na Ljubljanskem polju je bila prijeta danes dopoldne vlačuga Rozalija Gale. Morala bo v zapore okrajnega sodišča.

Draginja. Včeraj so na trgu prodajali šest krompirjev za groš.

Načrte izgubil je uslužbenec tvrdke Accetto. Načrti fasade in temeljni načrti so bili za stavbo Regalijske hiše. Kdor jih je našel, naj jih blagohotno odda pri g. Valentinu Accetto.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Velika bitka pri Ljaojanu!

Ljaojan, 1. septembra. (Kor. ur. — Reuter.) Japonci so 30. avg. ob 7. uri zvečer napadli Ruse na cesti od Fenvandena. Celo noč se je slišalo neredno streljanje pušk. Včeraj pri jutranjem svitu se je bitka začela iznova. Rusi so prodirali proti jugu ob železnici.

Petrograd, 1. septembra. Iz Mukdena se brzojavlja: Čujemo, da se vrši danes (31. avgusta) huda bitka pri Ljaojanu. Vse japonske poizkuse, obiti našo armado, s našimi odbili. Govori se, da so Japonci izgubili mnogo topov.

London, 1. sept. Velika bitka pri Ljaojanu, katera se je v torek pričela in katere se udeležuje pol milijona ljudi, traja še. Kakor se glase poročila, bo bitka trajala še nekaj dni, predno se bo odločila. V Tokiu uradni krogi o operacijah popolnoma molče.

London, 1. sept. Med posestniki japonskih vrednostnih papirjev je veliko vznemirjenje. Izšel je komunike, v katerem Japonci trdijo, da ni povoda za vznemirjenje in da bodo operacije nadaljevali do novembra, dokler jih ne ustavi mraz.

London, 1. sept. Iz Ljaojana poročajo, da je bitka pri Ljaojanu ob 2. uri ponoči dosegla svoj višek. Posebno hud je bil ogenj Japoncev na rusko južno fronto, kjer je stal 13 sibirski polk strelcev, ki je moral prestati največje napade in ki je naposled naskočil Japonce. — Tanaskok je bil tako silen, da so se Japonci morali umakniti.

Berolin. Položaj Japoncev tu jako pesimistično presojajo ter so mnenja, da se nikakor ne izvrši prerokovanje Japoncev o Sedanu, katerega obletnica je ravno danes. General Kuropatkin se ne umika kakor so mislili. Iz Ljaojana se poroča, da so Rusi prodrli japonsko bojno vrsto na jugu, iz česar sledi, da japonska vojna moč ni tako številna, kakor se je govorilo.

Tokio, 1. septembra. (Kor. ur.) Bitka se bje pri Ljaojanu. Po uradnih poročilih se nadaljuje od sinoči. Japonci so napadli jedro ruske armade in dosegli uspehe.

London, 1. septembra. Japonci so začasno ustavili naskoke na Port Artur.

London, 1. septembra. V Mukden pride vsak dan 1700 do 1800 ruskih vojakov.

Trst, 31. avg. Italijanski listi pozivljajo Lahe, naj nabirajo za „Italijanski dom“ v Inomestu.

Čaber, 1. septembra. V Osilnici je župan Jožef Ožura umrl danes ob pol 8. zjutraj. Pogreb bo soboto ob 10 uri dopoldne.

Lvov, 1. septembra. (Koresp. urad.) Ministrski predsednik Körber je prisostvoval danes slovesni otvoritvi mestnega obrtnega muzeja. Proti županu je pohvalno omenil delovanja občinskega zastopa ter izrekel željo, naj lvovsko mesto sodeluje z deželo.

Prosnica, 1. septembra. Pri slovesnem sprevodu zvečer je elektrika ugasnila. Temo so porabili Cehi, da so nabili nemškega di-jaka. To je bil povod velikemu tepežu. Orožništvo je naredilo red.

New York, 1. sept. Tri zamorce so belokožci bčali.

Frankobrod, 1. septembra. Iz Carigrada poročajo: Uradni krogi se boje da se jeseni prične veliki armenski ustanek. Turčija je radi tega mobilizirala četrti vojni zbor v Erzindicinu.

Bruselj, 1. septembra. Princezinja Lujiza Koburska, katera je bila vžo od 11. avgusta nadalje v Elsterških toplicah, je ponoči 30. avgusta pobegnila kljub temu, da je bila dobro zastražena. S ponarejenim ključem je odprla vrata. Kakor sodijo, je beg princeznice povzročil Matasie

Zasluzek,

zelo dober in trajen, slovenskega in nemškega jezika ustmeno in pisano zmožnim, č z 24 let starih moškim. Pojasnila je proti voostani poštni znamki. Naslov: „Tekmuj, deluj!“ upravnistvu „Slovenca“ v Ljubljani. 1436 6—1

Rogaški „Styria=vrelec“

Zdravilna voda proti oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu izborni vnetju ledvic, katarom v grlu in krljlu, v želodcu in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1437 a2-1 boleznih na jetrih itd.

Grenčica „Florian“ in likér „Florian“ najboljša kapljica za želodec. 1238 32

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesenje itd., pri-poroča gg. kamnosekom in ključarskim moj-strom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11—8

1432 Zahvala.

Tem potom izrekam najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so povzročili bolezn in smrti mojega sina, gospoda

Ernesta Franz

istera z obiski tolažili in meni v teh bridkih urah ob strani stali.

Obenem se srčno zahvalim vsem onim, ki so darovali prekrasne vence kakor tudi onim, ki so rajnkemu izkazali zadnjo čast.

Metlika, 29. avgusta 1904.

Jakob Franz.

Zahvala. 1439

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn in ob smrti naše nepozabne sestre in tete, preblagorodae gospe

Frančiške Berg pl. Falkenberg

c. in kr. majorja vdove

za častno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom prečastiti duhovščini, gospodom uradnikom, prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Škofja Loka, 31. avgusta 1904.

Žalujoci ostali

1442 (1—1)

Zalostnim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu v-omogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljeneega so-proga in očeta, gospoda

Josipa Merva

c. kr. poštnega poduradnika

danes ponoči, po dolgi mučni bolezn, prevideneega s sv. zakramenti za umirajočee v 40. letu starosti poklicati na oni boljši svet.

Pogreb nepozabnega rajnega bode v petek, 3. septembra t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše zalosti, Ribje ulice št. 5. na pokopališče k Sv. Kristofu

Sv. maše se bodo darovale v farni cerkvi v stolnici.

Dragaega rajnega priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 1. septembra 1904.

Žalujoci ostali.

Mesto vsacega posebnega naznanila

Dr. Ivan Jenko zopet ordinuje.

1441 1—1

1438 1—1 Razpisuje se

služba organista

v Planini pri Rakeku. Mesečna plača 20 gld. in stanovanje. Neozelenjeni imajo prednost. S užbo je nastopiti 15 s pt. Prošnje je vložiti do 8. septembra.

Stefan Rihar, župaik,

V Planini, 31. avgusta 1904

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1, v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznice, mlatilnice, čistilnice, gepeljne, prese za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega izdelka ter samokolnice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavno vodo, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, nakovalna, privijake, žage, kotle za kladjo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski maveo.

Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko orodje ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-676 52—19 cerijskega blaga.

Odlikovan

z zlato medaljo

na razstavi v Parizu l 1904.

Dragofin Puc

tapetnik in preprogar

Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela in ima v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete lastnega izdelka, 884 17

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarske zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je naš preljubljeni oče in stari oče, gosp.

FRANJO JAKOPIČ

trgovec in hišni posestnik

danes, dne 31. avgusta ob pol 10. uri ponoči v 83. letu svoje dobe po dolgi in mučni bolezn, prejemši sv. zakramente za umirajočee, mirno v Gospodu zaspal.

Truple predragega rajnika bode v petek, dne 2. septembra, ob 6 uri popoldne v hiši žalosti na Mirju št. 4 blagoslovljeno in potem na pokopališču pri Sv. Kristofu k večnemu počitku položeno.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1904.

Josip Jakopič, trgovec, Rihard Jakopič, sklad slikar, sinova, — Terezija Debevc, blagajnikova soproga. — Marija Heren, vdova člunjaša jutne železnice, hčeri. — Hinko Debevc, blagajnik, zet.

Marta Heren, Mirko Heren, Marija Heren, Stanko Debevc, vnuki.

1443 1—1

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

„Obrtnega pomožnega društva“

registrovane zadruge z omejenim poroštvom

v LJUBLJANI, Židovske ulice h. šte. 8 1176 17-6

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od polu 9. do 11. ure
dopolodne ter od polu 5. do 6. ure popoldne s polnimi po

4 $\frac{1}{2}$ od sto

naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo
samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 114.845 kron.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ * LJUBLJANA *
Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najno-
vejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in
inozemskega blaga. 1377 20-2

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Iz različnih vzorov se poceni prodaja
popolnoma nov 1396 2-2

gledališki oder

Pojasnila daje Oroslov Bric, Litija.

Izurjen gostilničar

se išče za manjši, dobro idoči
hotel. V najem se da takoj z od-
kupom pohištva. Pismene ponudbe na uprav-
ništvo „Slovenca“. 1359 8

Vedno najnovejši

gramofoni

kačor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

1059 100-22

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Novo! Izšla je Novo!

Missa pro defunctis

á IV voces inaequales, aut una voce
cum Organo, Auctore

Matthaeo Vurnik.

Tisk „Katol. tiskarne“. — Samozaložba. —
Cena 1 K, po pošti 1 K 5 v.

Prodaja „Katol. bukvarna“ in L. Schwentner
v Ljubljani ter skladatelj v Št. Vidu pri Zati-
čini (Dolenjsko). 1404 6-3

Škrilj-Eternit

Patent

Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

Najboljša streha sedanjosti.

Varna pred ognjem in viharji, klubi-
vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje
poprav, je lahka, lična in ceno.

Eternit tovarne LUDWIG HATSCHKEK

Najdalekosežneje porošstvo.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Spričevala prve vrste.

Gor. Avstrijsko.

IX/1, Berggasse 11.

Andrassystrasse 33.

Ogrsko.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa DOVJE v Trstu, via Geppa 2.

Najboljše vrste laki za kočije.

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko prve ameriške tovarne za lake

Standart Warnisch Works, New York
pri bratih Eberl, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

tovarna za barve, lake in firneže.

1358 12-4

Senzacionalni uspehi.

Pariz 1900
„Grand Prix“
Najvišje odlikov.

352 20-13

Izvirni Singerjevi šivalni stroji
Izvirni Singerjevi šivalni stroji
Izvirni Singerjevi šivalni stroji
Izvirni Singerjevi šivalni stroji
Izvirni Singerjevi šivalni stroji

so vzorni v konstrukciji in izdelavi.
so neobhodno potrebni za domačo in
obrtno porabo.
so najbolj razširjeni v tvornih obratih.
so nepreosljivi v delozmožnosti in
trpežnosti.
so izborna porabljeni pri modernem
umetnem vezenju.

Brezplačni učni tečaj za vsa domača šivalna dela in moderno umetno vezenje.
Zaloga svile za vezenje v najrazličnejših barvah. Elektromotorji za posamezne stroje
za domačo porabo.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Razglas

o prostovoljni dražbi premičnin.

V zapiščino **g. Luža Mlakar-ja iz Lukovice** spadajoče premičnine se bodo na
prostovoljni javni dražbi prodale in sicer se bode izklicala:

a) zaloga železa in železnega blaga v cenilnem zapisniku od št. 1 do št. 253 cenjena
na 2943 K 62 v. in

b) zaloga manufakturnega in špecerijskega blaga v cenilnem zapisniku od št. 1—549
cenjena na 5891 K 34 v., najprej vsaka zaloga posebe kar povprek najboljšemu ponudniku
in potem obe skupaj, če bo kdo morebiti več ponudil

dné 15. septembra 1904. ob 10. uri dopoldne.

Druge premičnine kakor: pohištvo, gostilniška oprava, vino in vozovi v cenilnem
zapisniku od št. 550—674, cenjena na 1579 K 47 v. pa vsak predmet posamič

dné 26. septembra 1904

in naslednje dneve **vsak dan ob 9. uri dopoldne** počenši po zaporednih številkah
cenilnega zapisnika.

Plača se takoj v gotovini.

1415 3-3

Kupljeni predmeti se imajo najdalje v osmih dneh odnesti. Za kakovost, množino in
obsto v cenilnem zapisniku navedenih predmetov se ne jamči.

Pojasnila daje c. kr. notar **Janko Rahné na Brdu** vsak dan v uradnih urah.
Tam se tudi dobe prepisi cenilnega zapisnika proti plačilu pisarniških stroškov.

Na Brdu, dné 25. avgusta 1904.

Janko Rahné, c. kr. notar kot sodni poverjenik.

Velika zaloga šivalnih strojev in koles — tudi motor-kolesa.

Ne prezreti!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že
dolgo obstoječo, slehernemu znano tvrdo

Franc Čuden,

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v
Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenjske železnice, trgovina s kolesi in
šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana.
Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.

Posebno priporočam pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsako-
vrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v krasno izrezanih omaričah

Največja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja
glede izbire, ker so v zalogi od 25 gld. do čez tisoč goldinarjev, vdeleni v različnih
oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne pretirane cenel

Dalje priporočam bogato sortirano zalogo v pravem ali ohina srebru na-
mizno opravo (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah, kakor tudi druge iz
china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah **Jako pri-
merna in porabljiva splošna darila.**

Ceniki zastonj in poštne prosti.

265 33